

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
комунального закладу «Острозький психоневрологічний
інтернат» Рівненської обласної ради**

22.01.2025

м. Рівне, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 22.01.2025 регіональною групою НПМ Рівненської області (далі – РГ НПМ) здійснено повторне відвідування комунального закладу «Острозький психоневрологічний інтернат» Рівненської обласної ради.

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Соколовська-Кравчук Ольга Олександрівна, представник громадської організації, керівник регіональної групи національного превентивного механізму у Рівненській області;

Сгоров Владислав Олександрович, представник громадської організації, член регіональної групи національного превентивного механізму у Рівненській області;

Ярошевич Катерина Андріївна, представник громадської організації, член регіональної групи національного превентивного механізму у Рівненській області;

Голуб Софія Сергіївна, представник громадської організації, член регіональної групи національного превентивного механізму у Рівненській області.

Загальна інформація

Комунальний заклад «Острозький психоневрологічний інтернат» Рівненської обласної ради (далі – заклад, ПНІ, інтернат) знаходиться за адресою: вулиця Бельмаж, 109, місто Острог, Рівненської області, 35800.

Керівництво закладу: Ткачук Іван Іванович, директор комунального закладу «Острозький психоневрологічний інтернат» Рівненської обласної ради.

Свою діяльність заклад здійснює на підставі Положення про комунальний заклад «Острозький психоневрологічний інтернат» Рівненської обласної ради, затвердженого рішенням Рівненської обласної ради від 11.03.2021 № 105 (далі – Положення).

Відповідно до пункту 1.3 Положення, інтернат є стаціонарним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті (далі – підопічні).

Згідно з пунктом 1.4 Положення власником інтернату є територіальні громади сіл, селищ, міст Рівненської області в особі Рівненської обласної ради.

Відповідно до пункту 2.1. Положення основними завданнями інтернату є: забезпечення прав та інтересів підопічних, створення належних умов для проживання/перебування, соціально-побутового обслуговування, денної зайнятості (заняття творчістю, дозвілля, навчання, добровільна праця тощо) та надання медичної допомоги підопічним; надання соціальних послуг підопічним (стаціонарний догляд, соціальна реабілітація, представництво інтересів); проведення комплексу реабілітаційних заходів відповідно до індивідуального плану реабілітації, що складається за формою, затвердженою Мінсоцполітики, та інші.

Інтернат розрахований на перебування 270 осіб, на день відвідування у закладі перебувало 228 осіб, з яких 85 чоловіків та 143 жінок, серед яких 137 дієздатні особи, 1 особа – обмежено дієздатна, недієздатні – 90 осіб, над 69 підопічними опіку здійснює заклад.

Територія закладу огорожена та доглянута. На території інтернату розташована зона відпочинку, прогулянкове подвір'я, власна церква, де підопічні можуть задовільнити свої релігійні потреби (фото 1-4).

Заклад має централізоване водопостачання та автономне опалення, є гаряча вода.

Заклад містить шість житлових корпусів: корпуси № 1, 2 (вул. Бельмаж, 109, м. Острог); корпуси № 3, 4 (просп. Незалежності, 40а, м. Острог); корпуси № 5, 6 (вул. Вишенського, 9, м. Острог). Окрім цього, у закладі наявні адміністративний та банно-пральний комплекси.

З метою забезпечення комфортних умов перебування підопічних у корпусах № 3 та 4 проводяться ремонтні роботи (фото 5-8).

Будівля інтернату обладнана автоматичною пожежною сигналізацією, ведеться облік наявних вогнегасників, забезпечено їх своєчасне обслуговування. Вікна інтернату не заграбовані, наявні схеми евакуації на кожному поверсі.

Працівниками проводиться належне прибирання у житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується належний догляд за ліжковими хворими підопічними: надається допомога у годуванні, та здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Санітарний стан кімнат, постільної білизни та одягу підопічних задовільний.

Приміщення харчоблоку, робочі поверхні та посуд чисті, відсутній неприємний запах, витяжка в робочому стані. Приміщення харчоблоку забезпечено гарячою та холодною водою, підігрів води здійснюється електричним бойлером. Працівники харчоблоку своєчасно проходять медичні огляди, що підтверджується записами в особистих медичних книжках.

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням, наявне щоденне та перспективне меню.

В корпусах наявні кулери з питною водою та посудом для пиття (фото 9).

З метою забезпечення прав та інтересів підопічних при інтернаті функціонує Громадська рада. Положення та склад Громадської ради затверджено наказом директора від 12.01.2016 № 5. Громадська рада вивчає умови проживання підопічних, організовує культурно-масову роботу в інтернаті.

Використання та облік особистих коштів підопічних здійснюється відповідно до Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Мінсоцполітики України від 17.08.2018 № 1173.

Підопічних забезпечено індивідуальним одягом відповідно до розміру та сезону. Видача і списання одягу та білизни здійснюється відповідно до вимог наказу Мінсоцполітики України від 19.08.2015 № 857 «Про затвердження Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення». Підопічним створені належні умови для проведення дозвілля та проживання.

Підопічні, що на момент відвідування знаходились в інтернаті, легко ідуть на контакт, позитивно реагують на членів РГ НПМ.

Інтернат отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики та надає медичну допомогу за спеціальністю «психіатрія», «терапія» та «сестринська справа».

До посадових інструкцій медичного персоналу окремим пунктом внесено обов'язок дотримуватись вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поведінки та покарання.

На інформаційних стендах інтернату наявна інформація про права і обов'язки підопічних, адреси і контактні дані посадових осіб, у тому числі Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до яких підопічні та персонал можуть звернутися у разі порушення їх прав.

Заклад налагодив співпрацю з благодійними та волонтерськими організаціями, від яких отримує гуманітарну допомогу, що обліковується та використовується на потреби підопічних.

Пенсійні кошти підопічні витрачають для задоволення власних потреб.

Усі підопічні закладу забезпечені медичним обслуговуванням у повному обсязі.

У Закладі дотримано вимоги наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08.08.1995 № 147 «Про гематологічний контроль при лікуванні лепонексом (клозапіном)»: гематологічний контроль підопічним, які приймають клозапін, здійснюється щомісячно.

Інтернатом організовано щорічний комплексний медичний огляд підопічних.

Члени РГ НПМ провели конфіденційне спілкування з 93 підопічними інтернату, ознайомились з особовими справами, а також оглянули житлові та допоміжні приміщення закладу.

Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних до групи РГ НПМ не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ було здійснено 12.06.2023.

За результатами попереднього відвідування групою НПМ Міністерству соціальної політики України, Національній соціальній сервісній службі України, Рівненській обласній військовій адміністрації, Рівненській обласній раді та інтернату вносилися такі рекомендації:

забезпечити наявність захисних споруд (укриття) та будь-яких обладнаних підвальних приміщень, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних та персоналу закладу у разі сигналу «Повітряна тривога» або обстрілів відповідно до Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, та ДБН В.2.2.-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

забезпечити підопічних достатньою житловою площею з розрахунку 8 м² на одну особу відповідно до вимог пункту 6.1.1.2 ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення»;

забезпечити наявність у листках медичних призначень тривалість прийому медичних препаратів, відповідно до статті 49 Конституції України, статті 283, 284 Цивільного кодексу України;

ініціювати проведення службового розслідування, притягнути винних до відповідальності та не допускати у подальшому ізоляції підопічних у якості покарання за погану поведінку;

унеможливити у подальшому практику щодо заборони адміністрацією інтернату, користування підопічними мобільними телефонами або іншим майном.

На виконання наданих рекомендацій керівництвом закладу проведено роботу з усунення виявлених недоліків, а саме:

у листках медичних призначень зазначається тривалість прийому медичних препаратів;

розширено культурно-дозвіллеві заходи, в яких можуть брати участь підопічні;

усунуто практику ізоляції підопічних у якості покарання за погану поведінку.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних та персоналу закладу у разі повітряної тривоги, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Зі слів підопічних закладу, під час оголошення у регіоні сигналу «повітряна тривога» до них застосовується правило «двох стін».

Порушення права на достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України).

2. У порушення вимог державних будівельних норм В.2.2-18:2007 «заклади соціального захисту населення», фактична норма площі на одного підопічного в окремих житлових кімнатах закладу на день відвідування складала від 3 до 5 м², тоді як має бути не менше 8 м² (фото 10-11).

3. Відповідно до пункту 11.9 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», окремі санітарно-гігієнічні приміщення повинні бути обладнані тривожною сигналізацією. Кнопка сигналізації повинна передбачати можливість користування нею людиною, яка сидить у кріслі колісному (на унітазі або користується душем, яка впала і або лежить у будь-якому місці на підлозі). У той же час, у окремих санітарно-гігієнічних приміщеннях інтернату тривожна сигналізація відсутня.

4. На вікнах житлових кімнат закладу відсутні ручки, що унеможливило провітрювання житлових кімнат (фото 12-13).

5. У порушення Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених Міністерством соціальної політики України від 19.08.2015 № 857 (далі – Мінімальні норми), в житлових кімнатах інтернату недостатня кількість твердого інвентарю, зокрема столів та шаф для зберігання речей.

6. Відповідно до Індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю № 75/і, підопічній С. призначено такий реабілітаційний захід як лікувальний

масаж. Натомість, зі слів персоналу інтернату, такий захід не проводиться (фото 14-15).

Порушення права на контакт із зовнішнім світом (пункт 54 Стандартів КЗК).

7. Зі слів підопічних, які проживають у корпусах № 5 та 6, адміністрація і персонал інтернату забороняють їм користуватися мобільними телефонами, аргументуючи це тим, що підопічні телефонують до територіальних підрозділів Національної поліції України та повідомляють про вчинення видуманих кримінальних правопорушень. Як наслідок працівники поліції прибувають на виклик, але не виявляють фактів правопорушень. Адміністрація зазначає, що це створює незручності для роботи закладу та впливає на його репутацію.

Персонал закладу підтвердив, що адміністрація закладу дозволяє підопічним користуватися телефоном у визначені дні тижня (по понеділках).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Рівненській обласній військовій адміністрації, Рівненській обласній раді:

вжити заходів щодо усунення наведених порушень прав підопічних, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності закладу;

забезпечити контроль за додержанням прав підопічних комунального закладу «Острозький психоневрологічний інтернат» Рівненської обласної ради.

2. Комунальному закладу «Острозький психоневрологічний інтернат» Рівненської обласної ради забезпечити:

облаштування укріття згідно вимог Кодексу цивільного захисту України; дотримання норм житлової площі на одну особу відповідно до вимог пункту 6.1.1.2 ДБН В.2.2-18:2007;

обладнання окремих санітарно-гігієнічних приміщень закладу тривожною сигналізацією;

житлові кімнати інтернату достатньою кількістю твердого інвентарю відповідно до Мінімальних норм;

проведення лікувального масажу підопічній С., якому згідно Індивідуальної програми реабілітації призначено такий реабілітаційний захід;

унеможливлення у подальшому практики щодо заборони адміністрацією інтернату користування підопічними мобільними телефонами.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

**Керівник РГ НПМ
у Рівненській області**

Ольга СОКОЛОВСЬКА-КРАВЧУК

Фотоматеріали:

фото 1

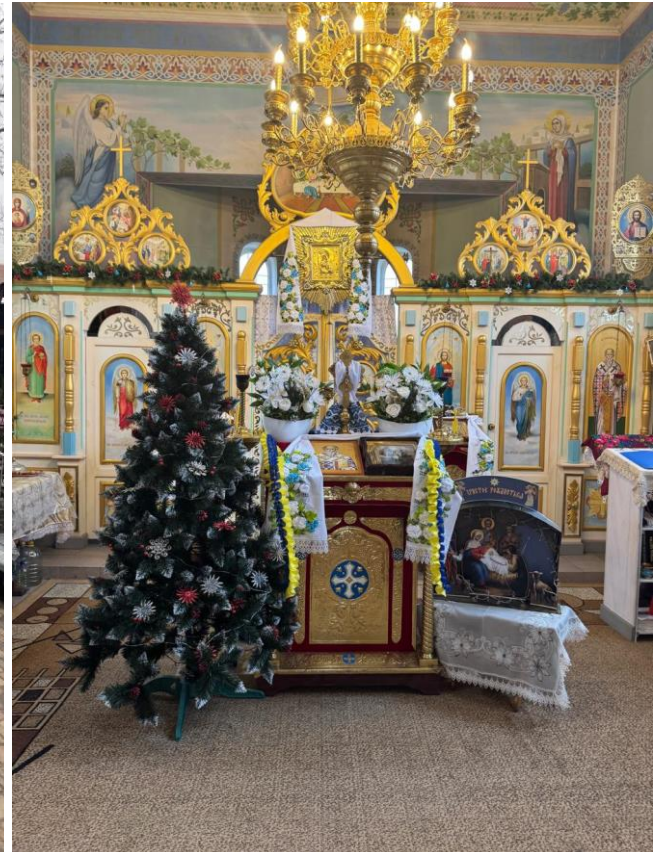
фото 2

фото 3

фото 4

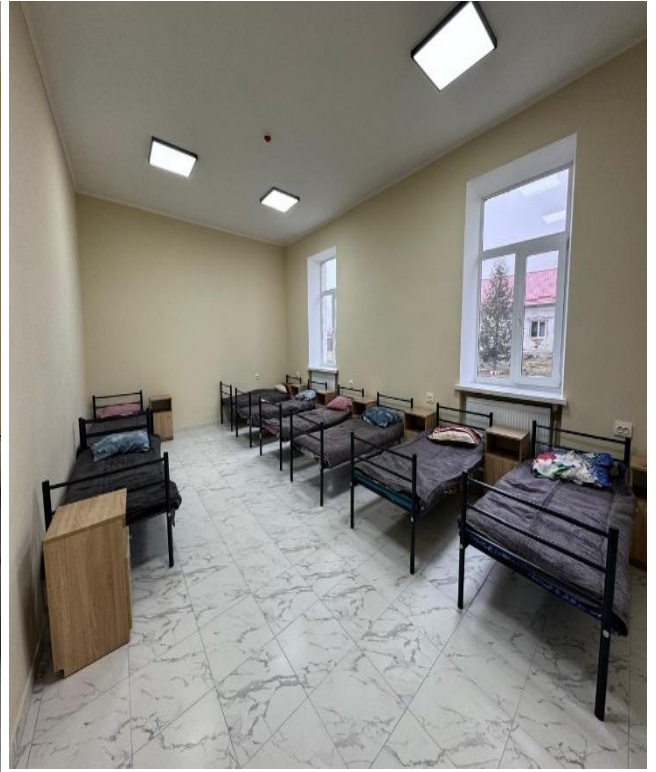

φωτο 5

φωτο 6

φωτο 7

φωτο 8

фото 9

фото 10

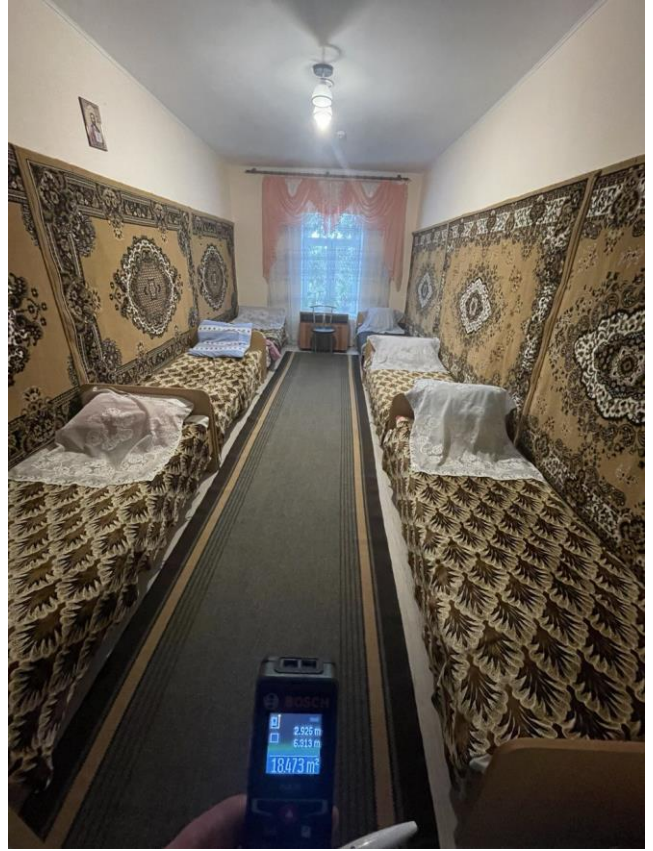

фото 11

фото 12

